

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

15. - 21. jul 2017. godine

Bilten broj 29/2017

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom.....	4
Odnos parlamenta prema nezavisnim telima.....	4
Novi ombudsman.....	5
Selidba na savetničko mesto.....	5
Antikorupcijsko savetovalište ALAC.....	6
Carina i upravni sud	6
Građevinske dozvole.....	6
Privatne ordinacije.....	6
Mediji	7
Ugovori o nedelu.....	7
Od podrške Vučiću do Saveta za borbu protiv korupcije.....	11

Aktivnosti

Saradnik Transparentnosti Srbija Rade Đurić je 18. jula u Podgorici učestvovao na medijskoj promociji jednogodišnjeg projekta "Jačanje kapaciteta istrage i krivičnog gonjenja u zemljama Zapadnog Balkana-finansijske istrage kao sredstvo za brobu protiv organizovanog kriminala i korupcije", koji je započeo u aprilu 2017. godine. Pored naše organizacije, u projektu učestvuju Centar za monitoring i istraživanje iz Podgorice i Asocijacija za demokratske inicijative iz Sarajeva. Predstavljene su organizacije i trenutno stanje po pitanju korupcije i istraga u državama iz kojih dolaze organizacije koje realizuju projekat. Naš predstavnik je ukazao da projekat dolazi u važnom trenutku, i to u oblasti u kojoj postoji najviše promena jer je ova oblast u fokusu antikorupcijskih promena. Na taj način se uklapa u pripreme za implementaciju i početak primene Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, terorizma i korupcije, koja započinje 1. marta 2018. godine.

Međutim, istaknuto je i da postoji određena skepsa i rezerva prema nameri državnih organa da u potpunosti primene, s obzirom na to da već postoje određene istražne tehnike koje se ne primenjuju. Takođe, ukazali smo i na to da političari u Srbiji često najavljuju donošenje propisa koji će se ticati ispitivanja porekla imovine. Na žalost, namere ostaju samo na najavama jer danas još uvek nemamo ni nacrt ovog propisa. U praksi se međutim ne primenjuju odredbe na osnovu kojih već mogu da se preduzme određene radnje, pa je zaključeno da nije dobro imati samo zakon i mehanizme, već da je neophodno da postoji i ozbiljna, pre svega politička volja da se preduzmu konkretni i kontinuirane akcije. Projekat podržava Ambasada Kraljevine Holandije i trajaće do aprila 2018. godine.

Predstavnik Transparentnosti je od 10. do 12. jula učestvovao u radu Radne grupe koja se bavi otvaranjem podataka u Republici Srbiji. Pored članova radne grupe i stručnjaka, učešće su uzele i građanske organizacije i predstavnici institucije koji treba da budu nosioci proaktivnog otvaranja baza podataka u Srbiji. Na sastancima je bilo govora o budućem zakonskom okviru, uporednim analizama sa postojećim pravnim sistemima u okruženju, principima na kojima počiva Open Data, neophodnosti otvaranja podataka, bazama informacija za kojima postoji realna potreba, ali i stvarnim problemima sa kojima se susreću institucije koje imaju volju i želu da podatke učine javnim. Skrenuta je pažnja na neujednačenost vrsta i oblika dokumenata koji se postavljaju, na različite stavove institucija u vezi sa otvaranjem podataka, ali i na neophodnost poštovanja principa pristupa informacijama na kome se zasnivaju otvoreni podaci. Potpuno uređivanje zakonske regulative predviđa se za mesec septembar, a donošenje za kraj 2017. godine, tako da će srpske institucije, u skladu sa napretkom i širenjem obaveze pristupa informacijama, dobiti i obavezu objavljivanja baza mašinski čitljivih podataka u javnosti.

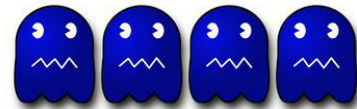

Predstavnik TS Zlatko Minić učestvovao je na debati u organizaciji Biroa za društvena istraživanja (Birodi) 18. jula u Medija centru pod nazivom "Lokalni anti-korupcijski planovi – efikasan alat za borbu protiv korupcije u gradovima i opštinama Srbije". Kao uvod za debatu Zoran Gavrilović iz Birodija je predstavio rezultate istraživanja o usvajanju Lokalnih anti-korupcijskih planova. Predstavnik TS je podsetio na rezultate istraživanja i rangiranja opština i gradova u Srbiji na osnovu Indeksa transparentnosti lokalne samouprave i ukazao da su indikatori koje TS prati u okviru LTI u skladu sa predlozima koji su tokom debate iznošeni kao moguća rešenja za unapređenja transparentnosti i suzbijanje korupcije na lokalnom nivou.

Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) Transparentnosti Srbija je tokom prošle nedelje primilo 18 telefonska poziva na besplatni broj 0800 081 081, a još osam slučajeva otvorili smo na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs, ili na osnovu informacija pronađenih na internetu i u pres klipingu. Na Fejsbuk stranici TS u protekloj nedelji objavili smo sedam komentara u vezi sa našim aktivnostima, antikorupcijskim temama, tekstovima o korupciji ili linkova na vesti u vezi sa tim temama. Na sajt smo postavili sedam tekstova. U medijima su u protekloj nedelji objavljeno 45 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije ili vesti u kojima su citirani stavovi predstavnika TS.

Transparentnost Srbija

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Odnos parlamenta prema nezavisnim telima

21. jul 2017.

Ovaj ciklus izbora članova Odbora Agencije za borbu protiv korupcije pokazao je još jednom sve mane sadašnjeg sistema. Zakonske norme su nepotpune i omogućavaju narodnim poslanicima da bez ikakvog obrazloženja i osnova blokiraju izbor kandidata koji im nisu po volji, bilo time što predlog uopšte neće izneti na glasanje ili će glasati protiv njega.

"Žrtve" ovog sistema su kandidati za člana Odbora Vida Petrović Škero i Živojin Rakočević i njihovi predlagači - Poverenik i Ombudsman, odnosno novinarska udruženja. Kandidatura Vide Petrović Škero ni posle 28 (!) meseci nije stigla do plenuma - skupštinski odbor se 16 meseci nije izjašnjavao, pa je tražio da se kandidatura obnovi posle izbora 2016, pa je utvrdio predlog, a onda ga povukao pod [apsurdnim obrazloženjem](#).

Rakočevića su UNS i UNS predložili u avgustu 2015, pa je kandidatura obnovljena u avgustu 2016, u međuvremenu je skupštinski Odbor i plenum ekspresno izglasao drugog člana, a Rakočević je bio "na čekanju" do ovog meseca kada je utvrđen predlog, ali na kraju poslanici vladajuće većine (sa par izuzetaka) nisu glasali za njega.

Očito je da su političke procene bile ispred stručnih. Jedino rešenje je da se politički uticaj do kraja odstrani i da organi koji su ovlašćeni da predlože, direktno imenuju članove Odbora Agencije.

Primer direktnog političkog uticaja, odnosno kako vladajuća većina doživljava odnos politike i političkih stranaka i nezavisnih tela demonstriran je i kroz izjavu poslanika SNS Đukanovića u vezi sa izborom novog ombudsmana. On je, naime, kako prenose mediji, u parlamentu dao izjavu novinarima da SNS želi diskontinuitet sa radom prethodnog zaštitnika građana i da je potrebno da novi ombudsman raspusti ceo kabinet jer je u pitanju politička grupacija.

Narodni poslanik Đukanović i njegove kolege imali su mnoštvo prilika da brižljivo razmotre izveštaje Zaštitnika građana i da zbog eventualnog delovanja kabineta kao "političke grupacije" pokrenu postupak za razrešenje zaštitnika građana. Međutim, oni to nikada nisu učinili. Umesto toga, poslanici iz vladajuće većine su godinama neosnovano optuživali ombudsmana kao da im je politički protivnik (pre nego što je bivši nosilac funkcije zaštitnika zaista i ušao u političku arenu), što je očigledno

bilo uzrokovano nezadovoljstvom zbog insistiranja da se u potpunosti primeni zakon i kada to njima nije bilo po volji. Tako i sada, sugestije novom zaštitniku građana, Zoranu Pašaliću, šta treba da radi, koje dolaze od strane onih koji su ga izabrali na to mesto i koji mogu i da ga razreše, dodatno otežavaju početak Pašalićevog mandata.

Novi ombudsman

20. jul 2017.

Skupština Srbije izabrala je Zorana Pašalića za novog zaštitnika građana. Transparentnost Srbija imala je u prethodnom periodu odličnu saradnju sa institucijom Zaštitnika, sa prethodnim zaštitnikom Sašom Jankovićem, kao i sa vršiocem dužnosti Milošem Jankovićem, koga smo, sa drugim organizacijama civilnog društva podržali kao kandidata.

Nadamo se da će se dobra saradnja i sa institucijom i sa novim zaštitnikom nastaviti, jer se značajan deo aktivnosti Zaštitnika tiče oblasti kojom se mi bavimo - pravnom sigurnošću, dobrom upravom, odnosno pravom građana na dobru upravu.

Sa novim zaštitnikom, imali smo, inače, dobru saradnju dok je bio na čelu Višeg prekršajnog suda, odnosno Prekršajnog apelacionog suda. Tako je, na primer, u okviru [projekta](#) "Sankcionisanje kršenja antikorupcijskih propisa u Srbiji", koji smo, uz podršku USAID prokgama JRGA sprovedi 2013/2014. godine, Pašalić, uz tadašnjeg zamenika direktora Agencije za borbu protiv korupcije Vladana Joksimovića, Poverenika za informacije od javnog značaja Rodoljuba Šabića i predsednika Državne revizorske institucije, Zoran Pašalić bio govornik na završnom skupu 24. februara 2014. godine.

Nadamo se da će g. Pašalić novu funkciju dobro obavljati, iako mu u tome otežavajuću okolnost predstavljaju neargumentovane optužbe poslanika koji su ga predložili i izabrali, iznete na račun prethodnog ombudsmana.

Selidba na savetničko mesto

15. jul 2017.

Od samog početka je bilo veoma izvesno da v.d. direktora Razvojne agencije Srbije i bivši ministar privrede Željko Sertić ne može dobiti odobrenje Agencije za borbu protiv korupcije da uporedo vrši i funkciju člana UO Kineske banke koja posluje u Srbiji od januara ove godine. Sertić je razrešen, ali je ostao u RAS, ovaj put na mestu savetnika. U stvari, Sertiću je mandat istekao još 11. aprila 2017, a sada je imenovan novi vršilac te dužnosti.

Glavno je pitanje zbog čega bi rukovodilac institucije koja donosi veoma važne odluke i utiče na raspodelu desetina miliona evra svake godine imao potrebu da traži sebi dodatno zaposlenje. Ili obrnuto, zbog čega bi bilo ko u Vladi smatrao da niko drugi ne može da dovoljno dobro zastupa interese države i u RAS-u i u Kineskoj banci. Ova vest je dobar podsetnik na činjenicu da pitanje savetnika i njihovog uticaja na donošenje odluka nije ni na koji način rešeno u antikorupcijskim propisima, niti u nacrtu novog Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije, na šta je Transparentnost Srbija ukazivala u toku izrade nacrta i nakon toga.

Antikorupcijsko savetovališće ALAC

Prenosimo tri slučaja iz prakse našeg Antikorupcijskog savetovališća:

Carina i upravni sud

Savetovališće je dobilo poziv od gospodina iz Novog Sada, koji vodi upravni spor pred nadležnim sudom zbog postupaka u vezi sa carinskim problemima koje ima u poslovanju. Podnosilac prijave smatra da je oštećen u postupcima i zbog toga je pokrenuo upravni spor, ali sumnja i u postupajući sud, odnosno u mogući uticaj koji bi tuženi mogli da izvrše. Inače, u poslednjih nekoliko meseci, savetovališće prima sve veći broj slučajeva koji se odnose na carinske probleme. U ranijem periodu prijave se nisu podnosile jer se uglavnom postojeći „problemi“ rešavali između učesnika u postupcima. Međutim, uočavamo da postoji sve više nezadovoljnih građana i predstavnika preduzeća koji skreću pažnju na ponašanje carinika i špediterskih firmi, za koje tvrde umeju da zloupotrebe svoje pozicije u korist konkurencije i na štetu građana.

Građevinske dozvole

Pristigla nam je i interesantna prijava iz oblasti koja je često predmet prijave, a tiče se sumnji u izdavanje građevinske ili upotrebne dozvole investitorima ili preduzimačima, a u suprotnosti sa zakonskim odredbama. U konkretnom slučaju, radi se o izdavanju građevinske dozvole za izvođenje radova na potkrovlju jedne višespratnice u Beogradu, za koji građani i komšije smatraju da nema bilo kakvih objektivnih uslova. Smatraju da je krov objekta već problematičan i da će se dodatnim nadograđivanjem samo pogoršati trenutno stanje. na ovaj način skreću pažnju i na druge slične objekte, a mi ukazujemo da je ovo veoma česta situacija i da na žalost, nema adekvatnih zabrana i rešenja.

Privatne ordinacije

TS je dobio još jednu prijavu u vezi sa radom privatnih medicinskih centara na koje upućuju lekari iz državnih ustanova. Prilikom rešavanja ovog slučaja primenićemo slične načine rada kao i u prethodnim slučajevima, pa ovde izdvajamo jednu ordinaciju u Beogradu, koja je i dalje aktivna i kod koje doktori u domovima zdravlja i bolnicama zahtevaju da pruže određene usluge. Osnovni problem je što ordinacija čak nije ni registrovana kao pravno lice, niti kod Ministarstva zdravlja imaju dozvolu za rad. Naša organizacija će da objedini više slučajeva i da nadležnim institucijama prosledi inicijative i prijave za postupanje.

Mediji

Ugovori o nedelu

NIN, Petrica Đaković, 20. jul 2017.

Vlasti su se tokom deset godina sprovođenja antiekonomske politike subvencija stranim investitorima menjale, ali je strateški cilj Srbije da bude zemlja eksploatisane i jeftine radne snage koja svojim novcem plaća da je eksploatišu – ostao nepromenjen

Nije li štrajk radnika u kragujevačkom Fijatu najverodostojnija studija opravdanosti davanja državnih podsticaja stranim investitorima, neretko multinacionalnim kompanijama, kakva je uostalom i ova? Jer, otklonjene su sve sumnje, nastale u sled izostanka merenja učinka, da se iza naopake ekonomske politike subvencionisanja ne krije dobrobit po državu, ekonomski rast i blagostanje u vidu osmostrukog vraćanja datog novca investitorima, već obična politička dosetka, nalik onoj o 1.000 evra od besplatnih akcija. I jedne i druge dosetio se isti čovek, Mlađan Dinkić, mada subvencije nisu srpska ekskluziva.

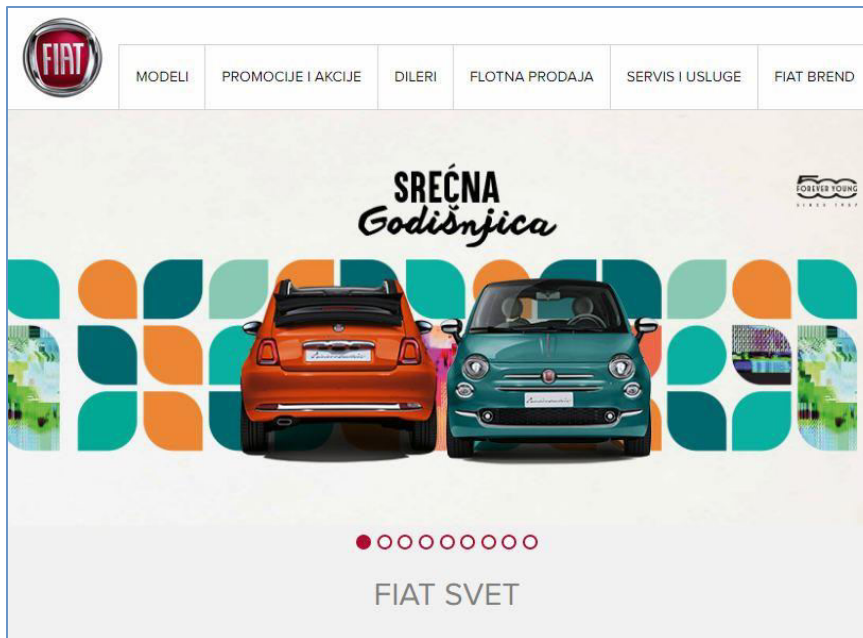
To što menadžment Fijata, kršeći važeće zakone ove zemlje, odbija da pregovara sa radnicima u štrajku i to što država, iako je i sama poslodavac ovim radnicima, jer ima 33 odsto vlasništva u preduzeću, svih ovih dana jasno staje na stranu investitora, nije nikakav izuzetak, već uobičajeno pravilo. I u malo čemu se razlikuje od onoga što je već viđeno u slučaju Jure, Geoksa, Benetona, Mure i raznih drugih investitora koji sve ove godine ne poštuju ugovorene obaveze i prava radnika, ali uživaju svesrdnu podršku države, uključujući i finansijsku.

Jer, vlasti se tokom primene ove, deceniju duge, kvaziekonomske mere jesu menjale, ali je strateški cilj ostajao isti - Srbija, kao zemlja jeftine i obespravljene radne snage koja sopstvenim novcem plaća investitore da je eksploatišu. I da tako o stvoreni profit odnesu tamo odakle su i došli.

Ono što Fijat čini ipak malo drugačijim od većine sličnih investitora nije samo njegov uticaj na sveukupnu ekonomiju, što sadašnje v lasti i koriste kako bi zaplašile štrajkače, ali ih i ocrnile pred ostatkom siromašne i nezaposlene Srbije, već i to što ni gotovo deceniju nakon potpisivanja ugovora javnost ne zna šta je zapravo potpisano. Jer, ugovor o zajedničkom ulaganju sklopljen između države Srbije, koju je te 2008. personifikovao predsednik Boris Tadić i predstavnika italijanskog Fijata jeste objavljen nakon Tadićevog pada sa vlasti, ali najvažnije stavke u njemu su i dalje zatamnjene. I to pod izgovorom da bi njihovo obelodanjivanje dovelo do kršenja potpisanog ugovora i verovatno do tužbe protiv Srbije pred

relevantnom međunarodnom arbitražom, pošto je svom poslovnom partneru obećala da će potpisani papir čuvati kao najstrožu državnu tajnu, ne mareći pritom što tako krši zakone sopstvene zemlje.

Iako se iz zatamnjenog ugovora ne može videti šta je Srbija tačno obećala Fijatu, iz poprilično netransparentnog budžeta i finansijskih izveštaja ove kompanije jasno je da se novac koji kragujevačka fabrika dobija iz džepova građana Srbije meri milijardama. Jer, za „posao veka“, kako su onomad dolazak Fijata nazivale tadašnje vlasti, Srbija je ponudila ne samo imovinu nekadašnje Zastave, već i obilate subvencije po

radnom mestu, poreske olakšice, oslobađanje od plaćanja raznih taksi i naknada, uključujući i poreze i doprinose za zaposlene. Poslednji finansijski izveštaj pokazuje da su prihodi kompanije od subvencija, dotacija i donacija za milijardu dinara veći od troškova za zarade zaposlenih, čime se otklanja bilo kakva sumnja da radnike koji trenutno štrajkuju, jer im plata ne prelazi 300 evra, plaća država. Ali, osim što je oslobođen obaveze da uplaćuje doprinose, poreze, a i plate - kao što se vidi iz izveštaja - isplaćuje država kroz subvencije, Fijat ne plaća ni porez na dobit, pa je tako njegova dobit pre oporezivanja manja od ostvarenog neto profita!?

Kako iz Fijatovog finansijskog izveštaja postaje jasno da je to preduzeće u stvari gubitaš, te ostvareni profit koji je 2016. iznosio više od dve milijarde dinara, ostvaruje zahvaljujući državnoj pomoći oličenoj u poreskim oslobađanjima i subvencijama, šta ga to onda razlikuje od gubitaških državnih i javnih preduzeća? Osim činjenice da je privatni strani investitor koji bi, da ova zemlja ne primenjuje obrnutu ekonomsku logiku, trebalo da njoj donese i kapital i tehnologiju i prosperitet, a ne da iz nje iznosi profit, ostvaren između ostalog i zato što ionako male plate finansira država. Jer, da ne bude zabune, ostvareni profit pripada isključivo većinskom vlasniku, dok državi, koja ima trećinu vlasništva, pripadaju samo ogromni troškovi. Ali, nije li to tako i sa svim drugim „poslovima veka“ u Srbiji?

Šta je, uostalom, ulog arapskog partnera u famoznom Beogradu na vodi, a šta Etihada u Er Srbiji, takođe primerima velikih zajedničkih ulaganja u kojima uvek stranom partneru pripada zarada, a državi rizik i troškovi? I treba li uopšte i podsećati na to da se i sa obelodanjivanjem ovih ugovora debelo kasnilo, uvek uz opravdanje da su u pitanju strogo čuvane poslovne tajne.

Ministarstvo privrede je za vreme ministrovanja Željka Sertića plaćalo i kazne izrečene od strane poverenika za informacije od javnog značaja, ali je kao zmija noge od javnosti čuvalo ugovor koji je država sklopila sa HPK Inženjeringom o upravljanju Železaram Smederevo, pre nego što je ona prodana kineskom Hestilu. Ugovor nikada nije obelodanjen, ali je javnost nakon svađe države sa prvim čovekom HPK, Peterom Kamarašem, saznala da su iza obećanja o pozitivnom poslovanju ostali samo dugovi, jer je pod njegovom upravom čeličana 2015. završila sa gubitkom od 145 miliona evra, koje će platiti građani. Isti oni od kojih je taj ugovor, baš kao i sa Fijatom, sakriven, pa javnost nikada nije mogla da se uveri da li je to za šta daje novac zapravo isplativo i kome tačno.

Nemanja Nenadić iz Transparentnosti Srbija podseća da se u slučaju ugovora o upravljanju Železaram nadležno ministarstvo pozivalo na odredbu Zakona o zaštiti konkurencije, koja je napisana tako da ostavlja mogućnost za zloupotrebe, iako je sakrivanje tog ugovora očigledno kršenje Zakona o dostupnosti informacija od javnog značaja. On kaže i da se protivi javno-privatnom partnerstvu, jer nas iskustvo uči da u takvim situacijama jednom partneru, onom privatnom, pripada benefit, a drugom, odnosno državi rizik i trošak. Zato je, kaže, bolja što čistija situacija, gde se zna ko je vlasnik, čija je odgovornost i kome pripadaju i rizik i dobit.

Komentarišući situaciju sa Fijatom, Nenadić kaže da bi sve i da taj ugovor sadrži poslovnu tajnu, odnosno strategiju Fijata, delovi iz kojih se vidi koliki je ulog države, odnosno šta se finansira novcem poreskih obveznika, morali da budu javni. „Fijat je primer tog zajedničkog ulaganja, odnosno javno-privatnog partnerstva. I sada vidimo posledice. Ali, sve i da je ugovor javan, mi opet ne bismo znali da li je to najbolje rešenje, odnosno da li bi neki drugi model rešavanja problema u Zastavi bio bolji za državu i to preduzeće“, ističe Nenadić.

I Mario Reljanović, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Union, slaže se da je obaveza države da obelodani svako ulaganje novca građana u neki projekat. „Ovde se radi o nedovršenom pravnom sistemu u kome međunarodni ugovori imaju veću pravnu snagu od domaćih zakona, iako to nisu međudržavni sporazumi koji se ratifikuju u Skupštini i samim tim ne mogu ostati tajni, već obični ugovori kao što je i ovaj sa Fijatom. Ti ugovori ne bi smeli da se primenjuju ako su u suprotnosti sa domaćim zakonima, ali ako ih vi potpišete, onda se na njih primenjuju međunarodni odnosi, i ako ih ne poštujete, bez obzira na to što su protivni domaćim zakonima, vi rizikujete tužbu pred međunarodnim sudovima. Suština je da nema odgovornosti političara za sklapanje takvih ugovora, a najbolji primer je bivši ministar Davinić i afera Satelit“, objašnjava Reljanović dodajući da su domaći zakoni jasni i da se tajnost ugovora i podataka reguliše ili Zakonom o tajnosti podataka ili Zakonom o zaštiti poslovne tajne, te ni po jednom od njih ovakvi ugovori ne bi mogli biti proglašeni tajnim. Naš sagovornik kaže da je nevolja što se u Srbiji

ugovori sklapaju bez obzira na ekonomsku opravdanost, pošto je na delu odsustvo potrebe da se javnosti i građanima koji su birali na izborima bilo šta objasni i bilo koji postupak opravda.

Komentarišući reakcije premijerke Ane Brnabić i predsednika Aleksandra Vučića na štrajk u Fijatu i „pretnje“ da će 10.000 zaposlenih ostati bez posla ako Fijat ode, Reljanović kaže da zvaničnici zaboravljaju da je i država poslodavac, jer Srbija ima trećinu vlasništva i umesto da vode socijalni dijalog sa radnicima, oni nastupaju sa pozicije predstavnika vlasti, ali i to čine na pogrešan način. „Umesto da imenuju ministra koji će u ime države kao manjinskog partnera razgovarati sa menadžmentom i radnicima, oni nastavljaju tu besomučnu trku u kojoj nema kraja našoj uslužnosti stranim investitorima i pristajanju na sve njihove zahteve. Zašto mi plaćamo doprinose zaposlenima u Fijatu i kako je to odlučeno da zarada u tim kompanijama koje su dobile subvencije bude tek 20 odsto veća od minimalne? Kako se to izračunalo“, pita Reljanović.

Verovatno onom istom matematikom po kojoj zaposleni u Folksvagenu u Slovačkoj imaju prosečnu zaradu 1.900 evra, pošto su se pre samo nekoliko nedelja bunili zašto zarađuju dosta manje od njihovih kolega u Nemačkoj. Ili po onoj matematici po kojoj Fijat može u Srbiji da krši zakon o štrajku, pozivajući se na svoju praksu, koja možda važi ovde ili u nekoj drugoj zemlji „trećeg sveta“, ali u matičnoj je nezamisliva. Tamo i usred ekonomske krize radnici očas posla zaustave proizvodnju, jer im nisu isplaćeni bonusi - nekoliko puta veći od mesečne plate koju dobijaju njihove kolege u Kragujevcu.

Nije li to najverodostojniji dokaz da nije sve uvek do nevidljive ruke tržišta, jer da jeste ona bi nalagala da multinacionalne kompanije posluju samo tamo gde su troškovi, pa i za zarade, najmanji. Fijat bi, primera radi, radio u Kragujevcu, a ne u Torinu, jer analize pokazuju da je produktivnost u njihovim fabrikama u manje razvijenim zemljama višestruko veća od one u Italiji. Ali kako bi, u ovom slučaju, italijanski radnik zarađivao svoju platu i bonuse da mu nije kolega iz Poljske, Brazila ili Srbije, koji su plaćeni taman toliko koliko u boljem italijanskom restoranu košta ručak? Hoće li Fijat otići iz Italije ili, ipak, iz Kragujevca, pod izgovorom štrajka, a ne zbog činjenice da naredne godine ionako ističe desetogodišnji ugovor, a time i podsticaji iz srpskog budžeta?

VLADA KRIJE I DETALJE KONCESIJE ZA AERODROM

Transparentnost Srbija nedavno je tužila Vladu Upravnom sudu zbog odbijanja da im se dostave dokumenti u vezi sa koncesijom za Aerodrom „Nikola Tesla“. Iako su zahtev da dobiju koncesioni akt i studiju opravdanosti davanja aerodroma u koncesiju tražili od Vlade i nadležnog ministarstva kojim rukovodi Zorana Mihajlović, a mišljenje o ovim dokumentima od Komisije za javno-privatna partnerstva, oni su i dalje tajna. Nemanja Nenadić kaže da od Vlade nisu dobili nikakav odgovor, dok im je iz Ministarstva najpre odgovoreno da su dokumenti tajna, a onda i da ih oni nemaju, odnosno da su oni u rukama vlade.

I Komisija za JPP je odbila da dostavi mišljenje koje je dala Vladi na predlog koncesionog akta, a na šta je obavezuje zakon o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama, pa se Transparentnost i na to žalila povereniku Rodoljubu Šabiću.

Kako su iz nepoznatih razloga ovakvi dokumenti i dalje van domašaja javnosti, niko u Srbiji sem vlasti ne zna zbog čega je i sa kakvim motivima doneta odluka da se Aerodrom „Nikola Tesla“ daje u koncesiju. I zašto je koncesija bolji model razvoja beogradskog aerodroma od bilo kog drugog modela, uključujući i onaj da aerodrom ostane u vlasništvu države i da se razvija sopstvenim sredstvima. Tim pre, što se država hvali kako aerodrom posluje uspešno, ima malo zaduženje i sam investira u proširenje i modernizaciju svojih kapaciteta. Ne treba zaboraviti pritom da iskustva okolnih zemalja sa koncesijama uglavnom nisu pozitivna, te da su ti koncesioni ugovori uglavnom sačinjavani na štetu države koja daje aerodrom u koncesiju, dok su se koncesionari, koji dolaze uglavnom iz zemalja u kojima su aerodromi i dalje ili u vlasništvu države ili njenih pokrajina i gradova, dobro zaštitili i obezbedili u slučaju nepovoljnih okolnosti. Nenadić kaže da skrivanje koncesionog akta i studije opravdanosti davanja aerodroma u koncesiju budi sumnju da se i iza ovog posla krije neka potencijalna štetna odluka, dok Mario Reljanović dodaje da ne zna da li se iza ovakvih postupaka i tajnih ugovora krije diletantizam kreatora vlasti ili su u pitanju neki privatni interesi političara svesnih da je to što rade pogrešno.

Od podrške Vučiću do Saveta za borbu protiv korupcije

Danas, A.Popović, 20. jul 2017.

Vlada Srbije imenovala je jednog od potpisnika „proglasa 650“ - podrške predsedničkoj kandidaturi Aleksandra Vučića - za člana Saveta za borbu protiv korupcije. Obojica novih članova Saveta imenovani su bez konsultacija sa Savetom, zbog čega neki od članova razmatraju da napuste ovo telo, piše „Danas“.

Dok nekoliko članova Saveta ozbiljno razmatra da podnese ostavke na funkcije u Savetu, kako „Danas“ nezvanično saznaje, drugi pak žele da dovrše „ranije započete poslove“ u tom telu. Prema njihovim komentarima o načinu izbora novih članova čini se da su saglasni da Vlada ovom odlukom pokušava da potpuno „ugasi“ Savet, čiji je rad i do sada godinama onemogućavala na razne načine.

Naime, Savet za borbu protiv korupcije faktički ne funkcioniše već četiri godine zbog nedostatka broja članova, kojih bi prema osnivačkoj odluci trebalo da bude 13, a bira ih Vlada na predlog Saveta.

Odlukom o imenovanju "svojih ljudi" Vlada pokušava da "ugasi" Savet za borbu protiv korupcije

Mogućća kolektivna ostavka članova Saveta

Odluka Vlade Srbije da imenuje dva nova člana Saveta za borbu protiv korupcije bez konsultacija sa postojećim članovima, zaobilazeći tako uobičajene procedure izbora, podelila ih je oko načina na koji će reagovati na ovu odluku Vlade.

© S | Piše: A. Popović | Beograd 20. jul 2017. 14:00

Foto: FoNet/ Nenad Đorđević

Dok nekoliko članova Saveta ozbiljno razmatra da podnese ostavke na funkcije u Savetu, kako Danas nezvanično saznaje, drugi pak žele da dovrše "ranije započete poslove" u tom telu. Prema njihovim komentarima o načinu izbora novih članova čini se da su saglasni da Vlada ovom odlukom pokušava da potpuno "ugasi" Savet, čiji je rad i do sada godinama onemogućavala na razne načine.

I prema rečima jednog od članova, Dušana Slijepčevića, to telo je od 2013. godine uputilo barem šest predloga sa dva do četiri ponuđena imena novih članova, a Vlada do danas nije razmotrila nijedan od njih. Ali zato je samostalno donela odluku o postavljanju Vladana Jončića, penzionisanog profesora Pravnog fakulteta u Beogradu, i Edvarda Jerina, penzionisanog apelacionog javnog tužioca u Nišu za nove „borce“ protiv korupcije. Da se o tim ljudima „ništa ne zna“ i da ih nije predložio Savet ukazuju i Slijepčević i Jelisaveta Vasilić, takođe članica Saveta, koja dodaje da ih o izboru novih članova „niko nije ni obavestio“, već su za to saznali iz Službenog glasnika.

Dušan Slijepčević nastavlja da je takva odluka i postupanje Vlade „nečuveno“ i „potez koji nema objašnjenje“ u skladu sa željom nosilaca vlasti i centara moći da se to telo i ugasi. - Sve je odrađeno u kontekstu toga što Vlada već godinama pokušava da onemogući rad Saveta, ali izokola. Sada uvaljuju svoje ljude, i ne znam zašto jednostavno ne ukinu Savet direktno, pita se Slijepčević, dodajući da nije očekivao od nove premijerke Ane Brnabić, kao učenice ugledne Pete beogradske gimnazije koju je i on pohađao, da dozvoli sebi da potpiše ovakvo rešenje Vlade. Na koji način će Savet ubuduće funkcionisati sa novim članovima, Slijepčević kaže „ne mogu da predvidim, ali znam kako ću se ja ponašati, dodajući da će ostali odlučivati za sebe.

Pre nego što Savet razmotri da li će i kako saradivati sa novoizabranim članovima, smatra Jelisaveta Vasilić, treba prvo da istraži ko su ti ljudi, ko ih je predložio Vladi, da li su ti predlozi dostavljeni pismenim putem, sa obrazloženjem. - Obratićemo se Vladi da nam dostavi sve podatke o izboru novih članova, ali moguće je da nam neće ništa odgovoriti, takav je njihov odnos prema Savetu, zaključuje Vasilić. Ona objašnjava da će, u slučaju da odgovora nema, predložiti ostalima u Savetu da se Vladi naznači da odbijaju da prime nove članove u savet. Ona ističe da uopšte nije poznato da li ti ljudi imaju „želju da rade ovaj posao“ i podseća da za članstvo u Savetu ne može biti birano nijedno lice koje je bilo u nekoj aferi, te da to moraju biti ugledni ljudi, visokih moralnih standarda, jer, pita se ona, „kako bi se drugačije i borili protiv korupcije“.

Afere Jončića i Jerina

Vladan Jončić bio je akter afere, kada ga je u otvorenom pismu javnosti koleginica sa Pravnog fakulteta u Beogradu Jasminka Hasanbegović optužila da je plagirao jedanod naučnih radova. Jončić je i potpisnik „proglasa 650“ u znak podrške predsedničkoj kandidaturi Aleksandra Vučića.

Edvard Jerin se našao pod lupom javnosti kada je kao javni tužilac odbio krivičnu prijavu tadašnje potpredsednice Vlade Ivane Dulić Marković, protiv predsednika Skupštine Leskovca Gorana Cvetanovića, člana SRS pa SNS, jer je nju, njenog oca i brata nazvao ustašama koji su „klali Srbe“. Jerin je utvrdio da ove reči nisu „izazivanje nacionalne i verske netrpeljivosti“.

